

Avfallsnämnden

Förslag till avfallsplan för Stockholm 2025-2030. Beslut om utställning och remiss.**FÖRSLAG TILL BESLUT**

Avfallsnämnden föreslås besluta

- att godkänna att föreliggande förslag till avfallsplan för Stockholm 2025-2030 ställs ut och sänds på remiss.
- att beslutet justeras omedelbart.

Christian Rockberger
Förvaltningschef

Sammanfattning

En avfallsplan är ett lagstadgat strategidokument för hela staden. Den innehåller mål för avfallshanteringen samt åtgärdsplaner för hur målen ska kunna uppnås och ska fungera som ett planeringsinstrument för stadens avfallshantering. Avfallsplanen utgör ena delen av kommunens renhållningsordning där avfallsföreskrifterna är den andra. Revidering av kommunala föreskrifter för avfallshanteringen i Stockholm utfördes i en egen process under hösten 2023 med beslut i avfallsnämnden den 7 december 2023.

Avfallsplanen för 2025–2030 är i stort en revidering av nu gällande plan. Revideringen har gjorts utifrån lagstiftning, nationella och regionala miljömål, stadens miljöprogram, stadens klimathandlingsplan och andra strategidokument samt vision om hur stadens avfallshantering ska se ut framöver. Idéer och synpunkter som kommit fram i dialog med berörda förvaltningar, bolag och andra aktörer har också bidragit till resultatet.

De fyra huvudmålen som finns i nuvarande avfallsplan har behållits. Målen behandlar resurseffektiv avfallshantering, nedskräpning, tillgänglighets- och arbetsmiljöaspekter samt avfallsfrågans roll i samhällsplaneringen. De fyra huvudmålen har brutits ned till mer detaljerade delmål för planperioden, 2025–2030.

Förslaget är planerat att ställas ut och sändas på remiss för yttrande från mitten av mars till mitten av april 2024.

Bakgrund

Varje kommun ska ha en renhållningsordning som har antagits av kommunfullmäktige (MB 15 kap. 41 §). Stadens nuvarande avfallsplan gäller för åren 2020–2024.

Avfallsplanen utgör ena delen i kommunens renhållningsordning, medan den andra delen utgörs av avfallsföreskrifter. Revideringen av föreskrifterna gjordes senast 2023 och slutversion beslutades i avfallsnämnden den 7 december 2023.

Avfallsplanen är ett visions- och styrdokument för alla som bor och verkar i staden och har en viktig funktion att fylla när staden förtätas. Att planera för en väl fungerande, kostnadseffektiv och miljömässig avfallshantering är viktigt, och med avfallsplanen kan uppsatta mål och valda strategier tydliggöras för alla berörda parter.

Ärendet

Framtagandet av remissförslaget

Framtagandet har följt Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2020:6) om innehållet i en avfallsplan.

Med utgångspunkt i lagstiftning, nationella och regionala miljömål samt stadens miljöprogram, klimathandlingsplan och andra styrdokument har mål satts upp för avfallshanteringen. Åtgärdsbehoven för hur målen ska kunna uppnås har identifierats. Vem som ska eller kan utföra åtgärderna och hur målen ska följas upp har angivits. En väl fungerande avfallshantering förutsätter aktiva insatser från många olika parter och berör samtliga av stadens bolag och förvaltningar.

Nytt miljöprogram och ny klimathandlingsplan för staden är under framtagande. Förslaget till avfallsplan är så långt det varit möjligt anpassad efter hur dessa är tänkta att utformas. I övrigt hänvisas till tidigare beslutade dokument.

Måluppfyllelsen vid halvtid i nu gällande avfallsplan har följts upp och analyserats och resultatet har bidragit till framtaget förslag till ny avfallsplan. Brukarundersökningar och plockanalyser av hushållens avfall har också använts som underlag. I arbetet med att ta fram mål och dra upp riktlinjer för avfallsplanen har dialoger hållits med förvaltningar och bolag inom staden samt andra berörda aktörer. Idéer och synpunkter som kommit fram i dialogerna har bidragit till resultatet.

En undersökning om avfallsplanen anses medföra betydande miljöpåverkan enligt gällande kriterier i miljöbedömningsförordningen (2017:966) genomfördes under maj till juni 2023. Undersökningen konstaterade att planen inte uppfyller dessa kriterier. Beslut om detta fattades i avfallsnämnden 14 september 2023.

Planens innehåll

Förslaget till ny avfallsplan tar sin utgångspunkt i den nu gällande planen. Långsiktiga visionsmål, innehåll i huvudmål och delmål har reviderats och kompletterats. Några delmål är helt nya och några har flyttats till annat huvudmål.

En förändring jämfört med tidigare plan är att planperioden har utökats från fyra till sex år. Detta för att möjliggöra ett grundligt genomförande av planens åtgärder innan det är dags att börja ta fram nästa avfallsplan. En längre planperiod som sträcker sig till 2030 innebär också att avfallsplanen kommer att gå i takt med närbesläktade styrdokument såsom stadens miljöprogram. I förslaget till ny avfallsplan är strukturen för delmål utvecklad med tydligare utpekade huvudansvariga för genomförande av åtgärderna. Samtliga åtgärder är tidssatta med slutdatum under planperioden. I den nya avfallsplanen finns fler indikatorer istället för siffersatta delmål. Beskrivning av indikatorer och målvärden har utvecklats och följer former som tagits fram i arbetet med klimathandlingsplanen.

För ett antal av indikatorerna saknas målvärden i föreliggande förslag till plan, och för några av indikatorerna saknas även uppgifter om tidigare utfall. Dessa data är beroende av utredningar som ännu inte har slutförats eller av aktiviteter som ska utföras under 2024. För majoriteten av indikatorerna kommer målvärden att fastställas under 2024.

De fyra huvudmålen har varsin vision med sikte på 2040 som knyter an till stadens vision. Huvudmålen är:

- 1 Avfall från boende och verksamma i staden minskar och det som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt
- 2 Nedskräpningen i staden ska minska
- 3 Avfallshanteringen ska anpassas till människan
- 4 Avfallshantering ska vara en självklar del i stadens fysiska planering

De fyra huvudmålen har sedan brutits ned till mer detaljerade delmål för planperioden, 2025–2030. Under varje delmål presenteras åtgärder och indikatorer med målvärden.

Fokus under planperioden kommer att vara de nya lagkrav som medför att insamling av förpackningar och textil under kommunalt ansvar ska införas. Denna utveckling tillsammans med åtgärder för förebyggande och återbruk förväntas bidra till den klimatomställning som staden ska genomföra. Planen fokuserar även tydligt på de utmaningar som ökade lagkrav på avfallshantering medför gällande ytbehov och funktion i tätta urbana miljöer.

Avfallsplanen består av ett huvuddokument samt flera bilagor. Bilagorna innehåller bland annat en sammanställning av åtgärdsförslagen i huvuddokumentet, bakgrundsfakta och nulägesbeskrivningar, uppgifter om anläggningar och nedlagda deponier, dock inga ytterligare mål eller åtgärdsförslag. Flera av bilagorna utgör delar som enligt Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2020:6) ska ingå i en avfallsplan.

Konsekvenser av avfallsplanen

Planen har i huvudsak en positiv inverkan för boende och verksamma i staden. Vissa av åtgärdsförslagen kan innebära ökade kostnader både för staden och för fastighetsägare jämfört med idag. Detta bör dock relateras till de kostnader som uppkommer vid avsaknad av planering och styrning, vilka ofta kan bli än högre. Flertalet av de förväntade kostnadsökningarna springer ur förändrade lagkrav.

Avfallsplanen bidrar till uppfyllande av andra planer och program, framförallt stadens miljöprogram och klimathandlingsplan. Planen bidrar även till att förtydliga avfallshanteringens behov av tillgång till mark i staden.

Utställning och remiss

Utställning av avfallsplanen kommer att ge förvaltningar, bolag, organisationer, verksamheter, privatpersoner och andra berörda en möjlighet att inkomma med synpunkter. Planen kommer att sändas på remiss till nämnder och bolag inom staden, myndigheter, organisationer och andra aktörer, se sändlista i bilaga B. Under utställningstiden kommer förslaget att ställas ut på Stockholm Vatten och Avfalls huvudkontor i Ulvsunda, på Stockholms stads digitala anslagstavla samt Stockholm Vatten och Avfalls hemsida.

Smärre kompletteringar och ändringar av redaktionell karaktär kan komma att göras i det bilagda remissförslaget innan det sänds på remiss och ställs ut.

Fortsatt tidplan

Tiden för utställning regleras i miljöbalken och ska vara minst fyra veckor. Det är angeläget att de nämnder som får avfallsplanen på remiss ska hinna med ett nämndsammanträde innan svarstiden löper ut. Mot bakgrund av detta har remisstiden sträckts ut till sex veckor.

Datum

7 mars
11 mars–19 april
april–maj
13 juni
Hösten 2024
1 januari 2025

Aktivitet

Remissförslag i avfallsnämnden
Utställning och remiss
Sammanställning och inarbetning av remissvar
Förslag till slutlig avfallsplan i avfallsnämnden
Behandling i KS och KF
Ikraftträdande

SLUT

Bilagor:

Bilaga A *Förslag till avfallsplan för Stockholm 2025-2030 med bilagor A1-A6*
Bilaga B *Sändlista remissinstanser avfallsplan 2025-2030*